

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Τοῦ κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΟΡΠΕ

Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τῆς ὑπερφανίας τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἣτις προφρόνως πανηγυρίζει ἐπὶ τῇ δικαίᾳ καὶ ἀξίᾳ ἐπιβραβεύσει ἐκλεκτοῦ μέλους αὐτῆς, τοῦ ἔξαιρέτου καὶ φιλότατου συναδέλφου κ. Γρηγορίου Κασιμάτη, ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου τῆς Χώρας ἐπιστημονικοῦ καθιδρύματος, τῆς γεραρᾶς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀσμένως πάνυ κοινωνοῦμεν καὶ χάριτας ὡς πλείστας καὶ μεγίστας τῶ κοσμήτορι αὐτῆς ὁμολογοῦμεν, ὅτι κοινωνοὺς τῆς χαρᾶς αὐτῆς καὶ ἡμᾶς κατέστησεν.

Γηθοσύνως δὲ καὶ τῆς πανηγύρεως καὶ τῆς εὐφροσύνης τῆς τε Σχολῆς καὶ πάντων τῶν φίλων, μαθητῶν καὶ θαυμαστῶν τοῦ τιμωμένου μετέχονεν, μακαρίζομεν δ' αὐτὸν ἐπὶ τῇ ὑψίστῃ τιμῇ ἀλλὰ καὶ ζηλοῦμεν τὴν Σχολὴν ἐπὶ τῇ ἑκ τῆς τιμῆς εὐτυχίᾳ.

Ἡ δὲ Σχολὴ καὶ δικαίως καὶ ἀξίως τιμᾶ καὶ γεραίρει καὶ ὀρθῶς πρὸ τῶν νεωτέρων ὡς ἀξιομίμητον διὰ τῆς πανηγύρεως προβάλλει τὸ ἀναγνωρισθὲν ἔργον τοῦ τιμωμένου μέλους αὐτῆς. Διότι καὶ ἀποτελεῖ καὶ ἐπιβάλλεται ἵνα προβάλληται παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ὁ βίος καὶ τὸ ἔργον ἀνδρός, ὅστις παιδείας ὀρθῆς καὶ στερεᾶς τυχῶν, ἐκ γονέων καὶ διδασκάλων χρηστῶν, τῆς κατ' ἀρετὴν καὶ ἐπιστήμην γνώσεως ἀγαθὸς θιασώτης ἐγένετο, καὶ τὸν βίον ὁμολόγως προήγαγεν, ὥστε διὰ τῶν δικαίων κοσμημάτων, χωρὶς τῶν ὁποίων ὁ βίος ἄνευ ἀξίας ἀπομένει, λαμπρῶς κοσμεῖται. Ναί, ἔσχε πάντα ταῦτα ὁ Γρηγόριος Κασιμάτης. Διὰ ταῦτα καὶ ἐξόχως ἠυδοκίμησεν ἐν τε τῶ βίῳ καὶ τῇ πολιτείᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν Μουσῶν, ἀλλὰ καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Θέμιδος. Καὶ στοιχῶν εἰς τὰ διδάγματα τῆς κλασσικῆς παιδείας, τῆς ὁποίας τρόφιμος καὶ θιασώτης καὶ λάτρης ἐγένετο, καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐθῆτευσεν, ἔχων κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ θητείαν αὐτοῦ πάντοτε σύντροφον καὶ ὁδηγὸν τὴν Σοφίαν, τὴν «πάντων τεχνίτιν καὶ πανεπίσκοπον».

Ἐφηγητῆς καὶ καθηγητῆς ἐν ἀμφοτέροις τοῖς παλαιοῖς Ἑλληνικοῖς Πανεπιστημίοις, καὶ ἐν Πανεπιστημίοις καὶ Ἀκαδημαῖς πολλῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, Βουλευτῆς, Ὑπουργὸς ἐπανειλημμένως, ἑταῖρος καὶ σὺνεδρος ἐπιστημονικῶν συνεδρίων καὶ πολιτικῶν συνόδων πλειστάκις καὶ πολλαχοῦ τῆς Οἰκουμένης, κῆρυξ ὑπέρμαχος τῶν ἐθνικῶν τῆς πατρίδος θεμάτων, βοηθούμε-

νος ἐν τούτῳ ὑπὸ ἑξαιρέτου γλωσσομαθείας, ἀγωνιζόμενος ἐν παντὶ τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐρυτέρῳ πεδίῳ ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἐκέρδησεν αἴγλην καὶ δόξαν καὶ ἐπεβλήθη ἐν τῷ διεθνῇ ἐπιστημονικῷ καὶ πολιτικῷ κόσμῳ καὶ ἀπέβη ἄξιος τῆς σημερινῆς προβολῆς.

Πολύτιμε φίλε καὶ συνάδελφε. Ὀπλισθεὶς ὑπὸ καλῶν γονέων καὶ διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς διὰ συνεχοῦς προσπάθειας συμπληρώσας τὸν καλὸν ὀπλισμὸν, εὐτυχήσας νὰ εὕρης σύντροφον τοῦ βίου ἄξιόν σου, διαδραμῶν ἐν συνεχείᾳ εὐδοκιμήσει τὸν βίον, τυχῶν τῆς ὑψίστης ἀναγνωρίσεως τῶν ἀγαθῶν προσπαθειῶν σου τετέλεκας τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν καὶ ἀξίως ἔλαβες τὸν στέφανον τῆς νίκης.

Τὰ ἰδρύματα, ἅτινα ὑπηρέτησας καὶ ἐτίμησας, ἤδη σεμνύνονται ἐπὶ σοὶ καὶ σοὶ παρέχουν τὴν ὀλίγην ἀλλὰ φίλην αὐτὴν δόσιν ὡς ἀντίδωρον.

Εὐχομαὶ σοὶ τὴν γνωστὴν σου εὐχὴν τῶν ἀρχαίων :

«εἰς βαθὺ πολιοκρόταφον γῆρας ἰκέσθαι

χάριν τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης».

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΠΕΡΔΙΚΑ

Πρυτάνεως τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

Μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν ἀνέρχομαι εἰς τὸ βῆμα τοῦτο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδίδαξα ὡς Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς καὶ ἀναπολῶ χιλιάδας νέων οἱ ὁποῖοι, ὡς καὶ Σεῖς οἱ παριστάμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἀγαπητοὶ φοιτηταί, μὲ ἤκουσαν, ἀπεφοίτησαν καὶ εὐδοκίμοῦν εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς κοινωνικῆς μας συμβιώσεως. Σᾶς εὐχομαι ἐπιτυχίαν εἰς τὰς σπουδὰς Σας καὶ νὰ φανῆτε ἀντάξιοι ἐκείνων.

Μὲ κολακεύει ἰδιαιτέρως κ. Κοσμητορ ὅτι μοῦ ἐζητήσατε νὰ ἀπευθύνω ὀλίγας λέξεις χαιρετισμοῦ πρὸς τὸν τιμώμενον διαπρεπῆ φίλον καὶ συνάδελφον κ. Κασιμάτην. Δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἀναλύσω ἢ νὰ ἀναπτύξω τὸ ἐπιστημονικόν του ἔργον, πρᾶγμα ὅπερ ἐπράξατε Ὑμεῖς κ. Κοσμητορ καὶ θὰ πράξουν ἐν συνεχείᾳ διαπρεπεῖς ὁμιληταί. Θὰ περιορισθῶ μόνον εἰς ὀλίγας λέξεις ἀγάπης, αἱ ὁποῖαι τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναβλύζουν ἀπὸ τὴν ἀναπόλησιν μακροῦ παρελθόντος, τὸ ὁποῖον ἔχω κοινὸν μὲ τὸν κ. Κασιμάτην καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν συγκίνησιν τῆς σημερινῆς τελετῆς. Εἶναι δὲ πάντοτε χρήσιμος ἢ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθόν, διότι θερμαίνει τὴν καρδίαν, κρατύνει τὴν σκέψιν, παραδειγματίζει τοὺς νέους καὶ ἐπιτρέπει τὴν συναγωγὴν χρησίων διὰ τὸ μέλλον διδαγμάτων.

Μὲ τὸν κ. Κασιμάτην μὲ συνέδεσε στενὴ φιλία καὶ ἐκτίμησις ἀπὸ τῶν φοιτητικῶν χρόνων. Ἡ φιλία αὕτη ἐστερεώθη κατὰ τὴν ἐξαιρετὴν περίπτου συνεργασίαν μας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ὅπου ἀμφότεροι μὲ τὸ σφρίγος τῆς νεότητος ἐδιδάξαμεν τὰ πρῶτα ἔτη λειτουργίας τῆς Νομικῆς Σχολῆς καὶ εἰς τοὺς πρώτους αὐτῆς φοιτητάς. Εἰς τὴν στενὴν συναναστροφὴν τῶν χρόνων ἐκείνων ἐπλάσθησαν σχέδια, ἀντηλλάγησαν σκέψεις καὶ ἐσφυρηλατήθη ὁ χαρακτήρ ἀμφοτέρων. Ἀνήσυχον πνεῦμα, μὴ δυνάμενον νὰ περιορισθῆ εἰς τὰ στενὰ ὄρια τοῦ κύκλου ἐνὸς κλάδου ἐπιστήμης ὁ Γρ. Κασιμάτης ἔδωκεν ἔκτοτε τὸ μέτρον τῆς πολυπλεύρου προσωπικότητός του. Φιλολογία, γράμματα, πολιτικὴ, φιλοσοφία, κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα εἰλκυον ἐντὸς τῆς προσοχῆς του. Δὲν ἦτο μόνον ἡ ροπή πρὸς ἐγκυκλοπαιδικὴν κατάρτισιν, ἀλλ' ἡ φλογερὰ πνοὴ καὶ ἄσβεστος δίψα τοῦ ἐπιστήμονος, αἵτινες τὸν παρε-

κίνουν νὰ δαμάση ἀπέραντον ὕλην καὶ νὰ ἀφομοιώσῃ τὸ σύνολον τοῦ ἐπιστη-
τοῦ εἰς τὴν σφαῖραν τῶν πνευματικῶν ἐπιστημῶν.

Πιστεύω ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων
ἔχει εἰς πλάτος καὶ βάθος ἐγκύψει καὶ ἀφομοιώσει τὸ σύνολον τῆς ὕλης τῶν
νομικῶν, κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν, ὅσον ὁ Γρηγόριος Κασσιμάτης.

Ἦλθεν ὁ Πόλεμος καὶ ἡ Κατοχὴ ἡ ὁποία μᾶς ἐχώρισε, ἡ ἀνάμιξις τοῦ
Κασσιμάτη εἰς τὴν ἀντίστασιν, ἡ φυλάκισίς του εἰς τὸ Χαϊδάρι καὶ ὕστερα ἡ
ἀπελευθέρωσις. Μὲ τὴν ἔξοχον κατάρτισίν του ἀπετέλεσε λαμπρὸν στέλεχος
εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ οὐδὲ
στιγμὴν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς μελέτας του. Διετέλεσεν Ὑπουργὸς εἰς πάντας
σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς Διοικήσεως καὶ συνέβαλε δι' ὅλων του τῶν δυνά-
μεων εἰς τὴν βελτίωσίν των.

Ἀμείωτος παρέμεινε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἡ ἐπιστημονικὴ του
παραγωγὴ, τὴν ὁποίαν ἐπιστέφει τελικῶς ἡ ἐκλογή του εἰς τὸ ὕπατον
ἀξίωμα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ. Τοῦ εὐχομαι, ὡς παλαιὸς φίλος, νὰ ἐξακολουθήσῃ
τὴν λαμπρὰν του ἐπιστημονικὴν ἐπίδοσιν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ θώκου τὸν ὁποῖον
καθεῖξε, ἐπὶ μακρὰ, εὐτυχῆ καὶ γόνιμα ἔτη καὶ νὰ ἀποτελέσῃ εἰς τὸ ἐπιστημο-
νικὸν στερέωμα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπαράμιλλον ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν
διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Σ Κ Ι Α Γ Ρ Α Φ Ι Α
ΜΙΑΣ ΙΔΙΑΖΟΥΣΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Π Ρ Ο Σ Φ Ω Ν Η Σ Ι Σ

Τοῦ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗ

τ. Ὑπουργοῦ καὶ νῦν Ἐφόρου τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παριασσοῦς»

Ἡ Ἀνωτάτη Βιομηχανικὴ Σχολὴ Πειραιῶς εἶχε τὴν ὥραία ἐμπνευση νὰ ὀργανώσῃ ἀπόψε τὴν τιμητικὴ αὐτὴ ἐκδήλωση γιὰ τὸ σοφὸ καθηγητὴ καὶ λαμπρὸ ἐπιστήμονα, τὸ Γρηγόριο Κασιμάτη, πού ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν συγκατέλεξε πρόσφατα ὡς νέο ἐπιφανὲς μέλος τῆς.

Διακεκριμένοι καθηγητὲς κι' ἐκλεκτοὶ ἐκπρόσωποι τοῦ πνεύματος μίλησαν καὶ θὰ μιλήσουν γιὰ τὸ ἔργο τοῦ τιμωμένου. Ἄς προστεθῇ σ' αὐτοὺς καὶ ἡ δική μου φωνή, προσφορά ἀγάπης, φιλίας καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν πρῶην Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας κι' ἐκλεκτὸ σήμερα Ἀκαδημαϊκὸ. Ὁ δικός μου λόγος, φευγαλέο πέρασμα μπρὸς στὴ φωτεινὴ σταδιοδρομία τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ γοργὴ ἀναφορὰ στὴν περίλαμπρη πολιτεία του.

Εἶναι πολὺ δύσκολο τὸ ἔργο ἐκείνου πού ἐπιχειρεῖ νὰ δώσῃ, ἔστω καὶ ἀπλὴ σκιαγραφία, μιᾶς ἰδιάζουσας πνευματικῆς προσωπικότητας, ὅπως τοῦ Γρηγορίου Κασιμάτη.

Ἄν τόλμησα ν' ἀνέβω στὸ βῆμα τοῦ λαμπροῦ Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου γιὰ νὰ μιλήσω γιὰ τὸν φωτισμένο νέο Ἀκαδημαϊκὸ, πού τίμησε, ὅσο λίγοι, τὰ Γράμματα, τὴν Ἐπιστήμη καὶ τὴν Πολιτεία, εἶναι ἡ ἀπειρὴ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη, πού μοῦ φτερώνει τὶς δυνάμεις.

Πολύπλευρο, πλουσιώτατο καὶ πολυσύνθετο εἶναι τὸ ἔργο του. Ἄς τὸ ἐξετάσωμε στὶς κυριώτερές του πτυχές :

Ὁ Κασιμάτης εἶναι ὁ λευκὸς π ο λ ι τ ε υ τ ῆ ς, πού ἐπὶ δεκαετίες ἐργάστηκε μὲ ζῆλο κι' αὐταπάρηση γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ τῆς χώρας. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπανειλημμένα, ἀπὸ τὸ 1946, τὸν ἀνέδειξε ὡς Βουλευτὴ κι' ἡ Πολιτεία ἐπὶ δεκατέσσερας φορές, τὸν ἐτίμησε ὡς Ὑπουργό, ἀλλὰ κι' αὐτὸς παρὰλληλα ἐτίμησε περίλαμπρα τὸ ἀξίωμά του προσφέροντας τὶς πολὺτιμες ὑπηρεσίες του ὡς Ὑπουργὸς Ἐργασίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Βιομηχανίας, Δικαιοσύνης, Παιδείας, Προεδρείας Κυβερνήσεως καὶ ἄλλων Ὑπουργείων.

Οἱ ἀγῶνες τοῦ Κασσιμάτη, τόσο στὸ Κοινοβούλιο, ὅσο κι' ἔξω ἀπ' αὐτό, ὑπῆρξαν πάντα θαρραλέοι κι' ἀποτελεσματικοὶ σὲ κάθε ζήτημα ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς μορφῆς.

Χαρακτηριστικὸ γνῶρισμά του ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ ἀρετὴ. Θεμέλιό του τὸ ἦθος. Ὁπλο του, ἡ γνῶσις. Στόχος του, ἡ πρόοδος. Βασικὴ του ἀρχή, ἡ ἀλήθεια. Δόγμα του, ἡ ἐνότης τῶν Ἑλλήνων. Πρόγραμμα του, ἡ δρᾶσις. Πιστὴ του, ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς Χώρας. Ἰδανικὸ του, ἡ συνεργασία ὄλων τῶν ἐθνικῶν κομμάτων, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ὠρισμένων περιστάσεων, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ θαρραλέα ἐξέταση καὶ λύση τοῦ καθόλου ἑλληνικοῦ προβλήματος.

Ἡ ἔμφυτη εὐγλωττία του συνοδεύει πάντα τὴν ἀπέραντη πολυγλωσσία του. Ἄ π α ρ ἄ μ ι λ λ ο ς ὀ μ ι λ η τ ῆ ς. Ἐνας πρίγκιψ, ἕνας Κροῖσος τοῦ λόγου. Οἱ ὀμιλίαι του πρωτότυπες, πνευματώδεις μὲ φραστικὰ εὐρήματα, γοητεύουν καὶ σαγηνεύουν. Χειμαρῶδης ὁ λόγος του. «Ἄν εἶναι ἡ πράξη στὴν ἀρχή, λέει ὁ Γκαίτε, ὁ λόγος εἶναι τὸ φῶς, ποὺ τὸν θερμαίνει, ποὺ τὸν γονιμοποιεῖ». Κι' ὁ λόγος τοῦ Κασσιμάτη, εἴτε πολιτικός, εἴτε ἐπιστημονικός, εἴτε κι' ἀπλᾶ κοινωνικός, θερμαίνει, φλογίζει, κατακτᾷ, συνεπαίρνει.

Ἄοκνος μυσταγωγὸς τῆς παιδείας, μὲ σπάνια καθηγητικὰ προσόντα, γίνεται ὁ ὀργιστὸς καὶ φυτευτὴς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν σπουδαστῶν. Ὁ μορφωτὴς καὶ ὁ καθοδηγητὴς των, ὁ διδάσκαλος κι' ὁ παρσάτης των.

Μὲ ἀκάματη πίστη πρὸς τὴν παιδεία ἐπιζητᾷ νὰ μεταλαμπαδεύσῃ στοὺς φοιτητὲς τὸ φῶς τῶν γνώσεών του, νὰ τοὺς ἐμφυσήσῃ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν ἐπιστῆμη. Ἄοκνα κι' ἀκούραστα τοὺς διδάσκει καὶ τοὺς μεταδίδει τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα στοιχεῖα γιὰ μιὰ εὐρύτερη μόρφωση, γιὰ μιὰ πλήρη ἐπιστημονικὴ τους κατάρτιση.

Μὲ τὸ θερμὸ λόγο του, τὴ σαφήνεια τῆς παραδόσεως, τὴν ὀργανωμένη σκέψη του ἀσκεῖ μιὰ σαγηνευτικὴ γοητεία στοὺς σπουδαστὲς. Ἡ διδασκαλία του σαφὴς κι' εὐχάριστη διανθίζεται μὲ ἀναδρομὲς στὸ Δίκαιο, μὲ ἀνέκδοτα, μὲ προσωπικὲς ἀναμνήσεις.

Παρὰ τὸν φόρτο τῆς πολιτικῆς ἄλλοτε, καὶ σήμερα στὸ ἀνώτατο πνευματικὸ Ἴδρυμα, ἡ Διδασκαλία τοῦ Δικαίου — Ἀστικοῦ, Ἐργατικοῦ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Κοινωνικοῦ — ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημά του.

Παιδαγωγὸς ἄριστος ἐμπνέει στοὺς νέους τὴν πεποίθηση ὅτι τίποτε δὲν ἐπιτυχαίνεται στὸν ἐπιστημονικὸ τομέα χωρὶς ἐντατικὴ ἐργασία κι' ἐπίμονη μελέτη.

Ὁ Κασσιμάτης εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους καθηγητὲς, ποὺ κατῴρθωσε νὰ δημιουργήσῃ Σχολή. Πολλοὶ μαθητὲς του διακρίθηκαν καὶ κατέχουν σήμερα πανεπιστημιακὲς ἔδρες. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρομε τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἰωάννη Τριανταφυλλόπουλο καὶ τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ἰωάννη Δεληγιάννη.

Ἐπίλεκτος συγγραφεὺς στὸ χῶρο τῆς Ἐπιστῆμης τοῦ Δικαίου, καὶ ἰδιαίτερα τῆς γενικῆς Κοινωνιολογίας, μὲ τὴν εὐρυμάθειά του,

τήν ἄρτια ἐπιστημονική του κατάρτιση, τὸ βαθύτατο στοχασμὸ του καὶ τὴ φιλοσοφική του σκέψη, προσφέρει στὴν Ἐπιστήμη πλούσιο πνευματικὸ ἀμητό-
 ὅπου κυριαρχεῖ ἡ πεμπτουσία τῆς ἐπιστημονικῆς του σοφίας.

Βιβλιόφιλος καὶ βιβλιοθρεμμένος ἀντλεῖ ἀπὸ τὶς ἀστείρευτες πηγές τῆς
 πλούσιας βιβλιοθήκης του, γνώσεις, πού τὶς μετουσιώνει καὶ τὶς ἐπισφραγί-
 ζει μὲ τὴν προσωπικότητά του. Ἐφαρμόζοντας τὴ ρῆση μεγάλου ξένου συγ-
 γραφέα πὼς «σκοπὸς τῆς ζωῆς ἐνὸς διανοουμένου εἶναι νὰ γειμίζει ἀδιάκοπα
 τὸν ἐπιστημονικὸ του σάκκο κι' ἔπειτα νὰ σκορπᾷ τὸ περιεχόμενό του στοὺς
 συνανθρώπους του», ὁ Κασιμάτης σκορπίζει ἀπλόχερα τὶς ἐπιστημονικῆς
 του γνώσεις.

Τὸ συγγραφικὸ του ἔργο, πού ἀπλώνεται σὲ πολυσέλιδους τόμους καὶ
 σὲ σωρεῖα μελετῶν καὶ πραγματειῶν, ἔτυχε ὄχι μόνο τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ
 τῆς διεθνοῦς ἀναγνώρισης, κι' ἀπέσπασε τὰ θερμότερα ἐγκώμια. Πολλὰ ἔργα
 του ἔχουν μεταφραστῆ σὲ ξένες γλώσσες.

«Ὁ Κασιμάτης, ὅπως ἐτόνισε ὁ διαπρεπῆς Ἀκαδημαϊκὸς Παναγιώτης
 Κανελλόπουλος, δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ στὸν τομέα τοῦ Κοινωνικοῦ Δι-
 काίου τὸν τίτλο τοῦ ἐπιστήμονος, πού πρῶτος στὴν Ἑλλάδα ἀνύψωσε τὸν
 κλάδο αὐτὸ στὸ ἐπίπεδο τῆς αὐτονομίας. Ἐνῶ ὅμως κατορθώνει ν' ἀπαλλά-
 ξῃ τὸ Κοινωνικὸν Δίκαιον ἀπὸ τὴν ὑπακοή του στὰ κριτήρια καὶ τὶς βασικῆς
 ἀρχές τοῦ Δημοσίου Δικαίου καὶ τοῦ Ἰδιωτικοῦ, ἀπέδειξε ὡς συγγραφεὺς
 ὅτι εἶναι κύριος τῶν μεθόδων καὶ προβλημάτων καὶ τῶν ἄλλων κλάδων τοῦ
 Δικαίου, ἰδίᾳ τοῦ Ἀστικοῦ, πού ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθον τῆς Νομι-
 κῆς Ἐπιστήμης».

Χαρακτηριστικὸ καὶ ιδιαίτερα τιμητικὸ εἶναι γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅτι
 ὁ Κασιμάτης, γιὰ τὸ λαμπρὸ συγγραφικὸ καὶ καθηγητικὸ του ἔργο ἀνακη-
 ρύχθηκε ἐπίτιμος διδάκτωρ δυὸ ξένων Πανεπιστημίων, ἐνὸς ἰταλικοῦ καὶ ἐνὸς
 γαλλικοῦ, τοῦ Μπάρι καὶ τοῦ Αἰξ.

Ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπάρι Πασκουάλε ντέλ Πρέτε,
 ἐπιδίδοντας στὸν Κασιμάτη τὸ δίπλωμα τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορα, τόνισε
 «πὼς ὁ Κασιμάτης συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν ἐπιστημόνων πανευρωπαϊκῆς
 ἀκτινοβολίας καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἰδρυτῆς τοῦ πανευρωπαϊκοῦ Δικαίου, πού
 θὰ ἀποτελέσῃ τὸ θεμέλιον τῆς πολυπόθητης εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως».

Ἡ συγγραφικὴ δράση τοῦ Κασιμάτη ἀγκαλιάζει ὄχι μόνο τὴν ἐιδικό-
 τητά τῆς Ἐπιστήμης του, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς τομεῖς της, ἀκόμη κι'
 αὐτὴ τὴ Λογοτεχνία.

Ἄριστος ἐπίσης δημοσιογράφος, προικισμένος μὲ τὸ δύσκολο
 ἐκεῖνο ταλέντο, πού ἀπαιτεῖ ἡ δημοσιογραφία, πιστεύει πὼς ὁ δημοσιογρά-
 φος εἴτε ἀρθρογραφεῖ, εἴτε πεζογράφει, εἴτε ἐπαινεῖ, εἴτε ψέγει, πρέπει νὰ εἶναι
 ὁ ὀδηγητής. Ὁ ὀδηγητῆς πού κατευθύνει τὴν κοινὴ γνώμη καὶ ὄχι νὰ κατευ-
 θύνεται ἀπὸ αὐτή.

Ὁ τύπος εἶναι τὸ «φῶς τοῦ κόσμου», διακήρυξε ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ. Καὶ
 μὲ τὴ δέσμη αὐτὴ τοῦ φωτὸς ὁ Κασιμάτης φωτίζει ἐπὶ εἰκοσιπέντε τώρα
 χρόνια μὲ τὴν ἐφημερίδα του «Τὸ παρὸν» τὸ ἐκλεκτὸ ἀναγνωστικὸ του κοινό.

Τὰ πατριωτικά του ἄρθρα, κατὰ τὴν Κατοχή, στὴ μυστική του ἐφημερίδα, ἔδονοῦντο ἀπὸ ἔθνικὸ παλμό. Ἡ πέννα του, ἀλύγιστη κι' ἄκαμπτη, στὶς ἀντιζούτητες τῆς φρικτῆς ἐκεῖνης ἐποχῆς, ἦταν ἔτοιμη τὴν κάθε ὥρα καὶ τὴν κάθε στιγμή, νὰ στιγματίσῃ, νὰ παρηγορήσῃ, νὰ κεντρίσῃ τὸ πατριωτικὸ αἰσθημα, νὰ ὑποδαυλίσῃ τὸ ἔθνικὸ φρόνημα.

Γιὰ τὶς πατριωτικὲς του αὐτὲς ἐκδηλώσεις ὁ Κασσιμάτης συλλαμβάνεται ἀπὸ τὴν Γκεσταπό, καταδικάζεται ἀπὸ τὸ γερμανικὸ στρατοδικεῖο, φυλακίζεται στὸ Χαϊδάρι, τὸν προθάλαμο αὐτοῦ θανάτου, καὶ μόνο τῆ δωδεκάτῃ ὥρα, ἀποφεύγει τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Πατρίδας.

Ὁ Κασσιμάτης λάτρεψε, ὅσο λίγοι, τὴν Ἑλλάδα τῶν προγόνων, τὴ σύγχρονη κι' αὐτὴ πού ὀραματίζεται γιὰ αὔριο. Πίστεψε εἰλικρινᾶ στὸ παρελθόν τῆς, στὸ παρόν τῆς καὶ στὸ μέλλον τῆς. Καὶ τ' ὄραμα αὐτὸ κυριαρχεῖ πάντα στὴν ψυχὴ του.

Λάβαρό του ἡ Ἑλλάδα. Ἰδανικὸ του τὸ Ἔθνος. Πνευματικὸς στρατιώτης καὶ κήρυκας τῶν δικαίων του. Ἱεροφάντης καὶ ἀπόστολος τῆς Πατρίδας. Φορέας τῶν ἑλληνικῶν ἰδανικῶν, τῶν ἑλληνικῶν παλμῶν.

Ὁ Ἴων Δραγούμης — ὁ φλογερὸς ἐκεῖνος πατριώτης — ἔγραψε κάποτε: «Ὀνειρεύομαι νὰ εἶμαι δεῖγμα Ἑλληνος ἐργαζομένου γιὰ τὸν Ἑλληνισμό. Νὰ σκοποῦ μῆς ζωῆς».

Τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἔχει τάξει στὴ ζωὴ του καὶ ὁ Κασσιμάτης. Σύμβολο καὶ ἔμβλημά του ἡ Ἑλλάδα καὶ μόνο ἡ Ἑλλάδα.

Θυμᾶμαι, μὲ πόση συγκίνηση μοῦ διάβασε τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1961, ὅταν ἐκεῖνος ἦταν Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ ἐγὼ εἶχα τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι Γενικὸς Γραμματεὺς του, τὴν εὐχετήριο ἐγκύκλιο πού εἶχε συντάξει πρὸς ὅλους τοὺς «διδάσκοντας καὶ διδασκόμενους». Μὲ πόσο πατριωτικὸ παλμὸ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη καὶ τὸ ὄθνατο πνεῦμα τῆς Φυλῆς. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πού ὁ ἔθνικὸς ποιητὴς συνιστᾶ «νὰ τὴν κλείσωμε στὴν ψυχὴ μας γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε κάθε εἶδος μεγαλείου».

«Ἀπὸ μᾶς τοὺς παλαιότερους», ἔλεγε στὴν ἐγκύκλιό του, «ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ σᾶς πού θὰ μᾶς διαδεχθῆτε, ἡ Πατρίς περιμένει πολλὰ. Εἶναι βαρεῖά ἡ κληρονομία μας. Ἀλλὰ δὲν δικαιούμεθα νὰ τὴν ἀρνηθῶμεν. Πρέπει νὰ τῆς ξαναδώσωμε τὴν παλῆα λαμπηδόνα τῆς».

Καὶ κατέληγε ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Κασσιμάτης:

«Πρέπει, πρέπει νὰ γίνῃ πραγματικότης αὐτὸ πού λέγει στὴν Ἑλλάδα ὁ ποιητὴς πῶς κάποτε θὰ χαράξῃ:

*«Σὲ κάποιον Ἄθω ἢ σὲ κάποιον Ἀτλάντα
μεγαλοφάνταστος τεχνίτης τ' ἄγαλμά σου
καὶ θὰ προβάλῃ ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὰ τριόβαθα
πρωτόφαντο ἄστρο ξενοχάραγο...»*

Κι' ὁ κόσμος θὰ τὸ πῆ μὲ τ' ὄνομά σου...»

Ἄλλὰ δὲν εἶναι μόνο ὁ Κασιμάτης ὁ διαπρεπῆς ἐπιστήμων καὶ ὁ διακεκριμένος διδάσκαλος. Εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν πλατύτερη τῆς λέξης σημασία. Ἡ ἠθικὴ ὁμορφιὰ κυριαρχεῖ στὴ ζωὴ του. Δεσπόζει ἡ ψυχικὴ του εὐγένεια. Ὑπόδειγμα ἀρετῆς καὶ ἐντιμότητος, δίχως φανατισμοῦ καὶ μισαλλοδοξίας, χωρὶς σωβινισμοῦ καὶ κηρύγματα μίσους. Ἀπλὸς καὶ καταδεκτικός, ἀπέριττος, ἔχει πάντα ἓνα καλὸ λόγο, ἓνα ἀρχοντικὸ χαμόγελο γιὰ τὸν καθένα.

Ὁ Κασιμάτης δὲν εὐτύχησε μόνο ὡς πολιτικὸς καὶ ὡς ἐπιστήμων. Εὐτύχησε καὶ ὡς οἰκογενειαρχῆς πλάι στὴ στοργικὴ σύντροφο καὶ ἰδεώδη παραστάτιδα τοῦ βίου του, τὴν εὐγενικὴ κόρη τῆς Πόλης, Ἐφη Βουτυρᾶ, κόρη τοῦ ἀλησμόνητου βουλευτῆ Θεσσαλονίκης καὶ δημοσιογράφου Ἀλεξάνδρου Βουτυρᾶ καὶ ἔγγονή τοῦ διαπρεπῆ ἐπίσης δημοσιογράφου Σταύρου Βουτυρᾶ, ποὺ ἐπὶ ἔτη διεύθυνε τὴν ἐγκυρότερη τῆς Κωνσταντινυπόλεως ἔφημερίδα «Νεολόγος», δόκιμου ἱστοριογράφου, λογοτέχνη καὶ Μεγάλου Ὑπομηματογράφου τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ὁ μέγας Παστέρ, Κυρίες καὶ Κύριοι, θεωρεῖ εὐτυχισμένον ἐκεῖνον, ποὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ ἐργάζεται γιὰ τὴν πραγμάτωση ἑνὸς ἰδανικοῦ. Καὶ ὁ Γρηγόριος Κασιμάτης πρέπει νὰ θεωρῆ τὸν ἑαυτοῦ εὐτυχισμένο γιὰ τὸν κατάρθρωσε καὶ πραγμάτωσε τὸ ἰδανικὸ του: τὴν πρόοδο τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Δικαίου.

Πιότερο ὅμως εὐτυχισμένη ἀπ' αὐτὸν εἶναι ἡ ἑλληνικὴ πατρίδα, ποὺ περιλαμβάνει στοὺς κόλπους της ἓνα ἀγνὸ Ἰδεολόγο, ἓνα σοφὸ Διδάσκαλο, ἓνα λαμπρὸ Ἐπιστήμονα κι' ἓνα φωτισμένο Πνευματικὸ Ἄνθρωπο: τὸν Ἀκαδημαϊκὸ Γρηγόριο Κασιμάτη.